

## Statystyka mikroprzedsiębiorstw — doświadczenia i kierunki rozwoju

Mikroprzedsiębiorstwa<sup>1</sup> odgrywają w gospodarce szczególną rolę, zarówno ze względu na ich wpływ na rozwój przedsiębiorczości, jak i zdolność do szybkiego dostosowywania się do zmieniających się warunków ekonomicznych. W Polsce udział mikroprzedsiębiorstw w sektorze przedsiębiorstw utrzymuje się w ostatnich latach na poziomie 96%. Znaczący jest również udział pracujących w tej grupie podmiotów — ok. 39% ogólnej liczby pracujących w przedsiębiorstwach. Jednocześnie przychody osiągane przez tę grupę w ostatnim czasie stanowią ok. 21% przychodów wypracowanych ogółem przez przedsiębiorstwa.

Ze względu na formę prawną w strukturze przedsiębiorstw dominowały osoby fizyczne (92%). Pozostałe podmioty to osoby prawne i jednostki niemające osobowości prawnej. Zbiorowość osób fizycznych w zdecydowanej większości to mikroprzedsiębiorstwa — 98,3%. Biorąc pod uwagę ich dominujący udział w ogólnej liczbie przedsiębiorstw, a zatem i w gospodarce, istnieje duże zapotrzebowanie na informacje statystyczne charakteryzujące grupę mikroprzedsiębiorstw. Celem artykułu jest prezentacja podstawowych informacji o działalności mikroprzedsiębiorstw oraz o doskonaleniu metod badania statystycznego.

**TABL. 1. PODSTAWOWE DANE O PRZEDSIĘBIORSTWACH W GOSPODARCE**

| L a t a    | Liczba przedsiębiorstw |             |            | Liczba pracujących (stan na 31 XII) |             |            |
|------------|------------------------|-------------|------------|-------------------------------------|-------------|------------|
|            | ogółem                 | w tym mikro | udział w % | ogółem                              | w tym mikro | udział w % |
| 2011 ..... | 1784603                | 1710598     | 95,9       | 9028536                             | 3508557     | 38,9       |
| 2010 ..... | 1726663                | 1655064     | 95,9       | 8859053                             | 3399096     | 38,4       |
| 2009 ..... | 1673527                | 1604417     | 95,9       | 8829934                             | 3464201     | 39,2       |

<sup>1</sup> Zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.) za mikroprzedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który przez co najmniej jeden dzień z dwóch ostatnich lat obrotowych:

- 1) zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników,
- 2) osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro.

W statystyce polskiej — w ślad za zasadami obowiązującymi w statystyce europejskiej — przez mikroprzedsiębiorstwo rozumie się podmiot o liczbie pracujących do 9 osób. Taką zbiorowość przedsiębiorstw ujęto w artykule.

**TABL. 1. PODSTAWOWE DANE O PRZEDSIĘBIORSTWACH W GOSPODARCE (dok.)**

| L a t a    | Przychody w mln zł |             |            | Nakłady inwestycyjne w mln zł |             |            |
|------------|--------------------|-------------|------------|-------------------------------|-------------|------------|
|            | ogółem             | w tym mikro | udział w % | ogółem                        | w tym mikro | udział w % |
| 2011 ..... | 3666385            | 760896      | 20,8       | 161240                        | 28282       | 17,5       |
| 2010 ..... | 3297338            | 719908      | 21,8       | 141939                        | 24848       | 17,5       |
| 2009 ..... | 3079603            | 699097      | 22,7       | 143751                        | 21853       | 15,2       |

U w a g a. Dane nie uwzględniają jednostek zaliczanych w PKD do następujących sekcji: Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo; Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.

Ź r ó d ł o: *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych...* (z lat 2009, 2010 i 2011), GUS.

Podstawowym źródłem danych statystycznych charakteryzujących mikroprzedsiębiorstwa jest roczne reprezentacyjne badanie GUS na formularzu SP-3 *Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw*. Jest ono realizowane od 1990 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na kolejne lata. W badaniu tym uzyskuje się podstawowe informacje o skali i efektach działalności gospodarczej, m.in. na temat pracujących i wynagrodzeń, przychodów i kosztów oraz środków trwałych i ponoszonych nakładów inwestycyjnych. Ponadto dostarcza ono dane specjalistyczne od jednostek prowadzących działalność handlową, gastronomiczną, transportową lub w zakresie ochrony zdrowia. Badanie to stanowi istotne źródło informacji wykorzystywane przy opracowywaniu statystyki branżowej oraz w szacunkach rachunków narodowych.

Badanie obejmuje co roku 110 tys. mikroprzedsiębiorstw (zwanych również jednostkami), co stanowi ok. 4% jednostek o liczbie pracujących do 9 osób. Nakładając obowiązek sprawozdawczy statystyka publiczna ma na uwadze, że te mikroprzedsiębiorstwa są szczególnie wrażliwe na wszelkie obciążenia informacyjne nakładane przez administrację publiczną. Ze względu na specyfikę ich działalności, prowadzą one zazwyczaj uproszczoną księgowość i nie są w stanie dostarczyć zbyt szczegółowych informacji wymaganych w sprawozdaniu.

W realizacji badania statystycznego istotne znaczenie ma jego kompletność, która decyduje — w przypadku stosowania metody reprezentacyjnej — o jakości uogólnionych danych. Dla uzyskania pełnej i wiarygodnej informacji ważne jest wypełnienie obowiązku sprawozdawczego przez wszystkie zobligowane do tego jednostki, a w przypadku gdy mikroprzedsiębiorstwo nie zwróci sprawozdania, poznanie przyczyny, czyli zidentyfikowanie rzeczywistego stanu aktywności lub odmowy wykonania obowiązku.

W artykule przedstawiono zmiany wprowadzone do badania w zakresie działalności mikroprzedsiębiorstw w latach 2009—2012 wpływające na efektywność i jakość jego wyników oraz omówiono kierunki modyfikacji badania.

### ***Metody uzyskiwania danych statystycznych***

Począwszy od roku 2009 w statystyce publicznej wprowadzono nową organizację badań wynikającą ze specjalizacji urzędów statystycznych oraz z obowiązku przekazywania danych statystycznych przez przedsiębiorstwa drogą elektroniczną (przejście z formy papierowej na elektroniczną). Wprowadzona modyfikacja spowodowała zmiany w opracowywaniu badania mikroprzedsiębiorstw:

- formularz papierowy zastąpiono sprawozdawczością elektroniczną (sprawozdanie w formie papierowej jest dopuszczalne w przypadku podmiotów o liczbie pracujących nie większej niż 5 osób — grupa ta stanowi ok. 83% jednostek objętych obowiązkiem sprawozdawczym),
- Urzędowi Statystycznemu w Łodzi powierzono realizację tego badania w całym kraju.

Wdrożenie sprawozdawczości elektronicznej w statystyce publicznej miało na celu ułatwienie realizacji obowiązku sprawozdawczego i obniżenie kosztów. Podstawowym założeniem funkcjonowania elektronicznego systemu zbierania danych jest wykorzystanie portalu sprawozdawczego jako głównego kanału ich rejestracji i transferu do zasobów informacyjnych GUS. Ponadto portal pełni funkcję komunikatora pomiędzy respondentem i pracownikiem Urzędu, co ułatwia wywiązywanie się z obowiązku sprawozdawczego. Zmiana sposobu przekazywania danych ma znaczny wpływ na stosunek respondentów do badań statystycznych oraz na ich decyzje co do aktywnego w nich udziału i w konsekwencji na kompletność i poprawność badań.

Formularz elektroniczny SP-3 jest spersonalizowany, dzięki czemu respondent nie musi wpisywać danych identyfikacyjnych (ewentualnie ma możliwość ich korekty w przypadku zmiany). Wprowadzono również pytania sterujące, które pozwalają określić zakres formularza. Zestaw danych przekazywanych przez podmiot zależy m.in. od rodzajów prowadzonej działalności i ewidencji księgowej. Ponadto formularz zawiera założenia do kontroli logiczno-rachunkowej oraz objaśnienia, które mogą być wykorzystywane przy wpisywaniu danych, co skraca fazę ich przetwarzania i wpływa na prawidłowość zapisów.

W konsekwencji wprowadzonych zmian ilość sprawozdań przesyłanych drogą elektroniczną z roku na rok systematycznie rośnie. W badaniu mikroprzedsiębiorstw za 2008 r. liczba formularzy przesłanych w formie elektronicznej wynosiła 22,6 tys. (37,2% ogólnej liczby uzyskanych sprawozdań), a po trzech latach wzrosła do 40,5 tys.

Od momentu wprowadzenia sprawozdawczości elektronicznej wykorzystywane są także nowe sposoby informowania respondentów o obowiązku sprawozdawczym, które znacznie obniżają koszty. Mikroprzedsiębiorstwa wylosowane do badania, mające konto w portalu sprawozdawczym, powiadamiane są o obowiązku sprawozdawczym elektronicznie. Pozostałe podmioty otrzymują

powiadomienie w formie pisma. Treść powiadomień, oprócz informacji o celu badania i jego podstawach prawnych, zawiera dane do kontaktu (numer telefonu, adres e-mail) pracownika Urzędu Statystycznego w Łodzi obsługującego właściwą jednostkę sprawozdawczą. Dzięki temu rozwiązaniu respondent w prosty sposób może skontaktować się z przedstawicielem Urzędu.

W pierwszym roku wprowadzenia sprawozdawczości elektronicznej e-mailowe powiadomienia o obowiązku sprawozdawczym przekazano do ok. 6 tys. respondentów. Po czterech latach tą drogą powiadomiono już ponad 28 tys. respondentów. Dodatkowo na 8 dni przed upływem terminu wysyłane są do respondentów e-maile przypominające o obowiązku sprawozdawczym.

Istotnym elementem wpływającym na kompletność badania jest także aktualność informacji o jednostkach wylosowanych do badania w rejestrze statystycznym (BJS)<sup>2</sup>. W dynamicznej rzeczywistości gospodarczej często zmienia się struktura mikroprzedsiębiorstw, rodzaj prowadzonej działalności i adres podmiotu.

Aktualizacja cech adresowych w BJS dokonywana jest na podstawie źródeł administracyjnych, np. z Ministerstwa Finansów, ZUS, jak również dzięki współpracy z samorządem terytorialnym. Obecnie wykorzystywana jest również Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej — prowadzona przez Ministerstwo Gospodarki. Dostarcza ona aktualnych danych adresowych oraz informacji o aktywności osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. W przypadku spółek osobowych albo kapitałowych informacje uzyskiwane są z Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez sądy rejonowe. W wyniku tych działań w BJS wprowadzane są co roku zmiany w danych kontaktowych dla ok. 27% wylosowanych jednostek. Dzięki aktualizacji informacji dotyczących cech adresowych zmniejszono o połowę liczbę zwrotnej korespondencji, obniżając koszty badania.

### ***Promocja badania***

Skutecznym instrumentem zachęcania respondentów do uczestnictwa w badaniach statystycznych jest informowanie ich o celach badania, gwarancjach zachowania tajemnicy statystycznej, a także o użyteczności wyników badań. Elementem wspomagającym poprawę kompletności badania mikroprzedsiębiorstw jest jego promocja.

Podjęte działania obejmowały m.in. przygotowanie ulotki zawierającej informacje o zakresie podmiotowym i przedmiotowym badania oraz o uzyskanych wynikach. Ulotkę przesyłano wraz z powiadomieniem o obowiązku sprawozdawczym oraz w formie elektronicznej umieszczano na stronach internetowych GUS i Urzędu Statystycznego w Łodzi. Od roku 2012 dołączana jest również informacja o elektronicznej wersji publikacji opracowywanej na podstawie wyników uzyskanych z poprzedniego badania.

---

<sup>2</sup> Baza Jednostek Statystycznych (BJS) stanowi podstawę do tworzenia operatów do badań objętych programem badań statystycznych statystyki publicznej.

Urząd współpracuje z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości, która wspomaga rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Na stronie internetowej agencji umieszczano komunikat informujący o celu, terminie i zakresie badania.

Dodatkowo akcja informacyjna w latach 2009 i 2010 skierowana była do biur rachunkowych zajmujących się obsługą księgową jednostek biorących udział w badaniu. Działanie to miało na celu przede wszystkim przekazanie informacji o możliwości przesyłania sprawozdań w formie elektronicznej.

### *MONITOWANIE JEDNOSTEK SPRAWOZDAWCZYCH*

Na etapie zbierania danych statystyka prowadzi czynności mające na celu ograniczenie do minimum liczby braków odpowiedzi. Działania podjęte przy badaniu mikroprzedsiębiorstw mają różne formy — od przypomnień e-mailowych, rozmów telefonicznych do pism.

Monitowanie przy użyciu formy elektronicznej stwarza możliwość łatwego i szybkiego kontaktu z jednostką niewywiązującą się z obowiązku sprawozdawczego. Umożliwia ona przekazanie przez respondenta odpowiedzi, prowadzenie korespondencji e-mailowej w celu wyjaśnienia nieścisłości w zapisach BJS lub w zakresie przekazanych danych w sprawozdaniu. W monicie elektronicznym podane są aktywne linki dostępu do portalu sprawozdawczego, wzorów formularzy oraz — jak już wspomniano — adres e-mail osoby obsługującej. W roku 2012 liczba tych monitów wzrosła trzykrotnie w stosunku do pierwszego roku specjalizacji urzędów statystycznych (2009 r.). Jest to skutek aktualizacji adresów korespondencyjnych na potrzeby sprawozdawczości elektronicznej.

Drugą formą monitowania jest kontakt telefoniczny, który polega nie tylko na przypominaniu o obowiązującym terminie złożenia sprawozdania, ale również na otrzymywaniu danych w sposób szybszy i bardziej skuteczny. Pozwala on jednocześnie na zaktualizowanie informacji dotyczących aktywności prawno-ekonomicznej oraz danych adresowych.

Monit papierowy jest stosowany jedynie w przypadku braku możliwości nawiązania kontaktu (brak lub nieaktualne dane o adresie e-mailu lub numerze telefonu). Liczba wysłanych w roku 2012 monitów papierowych zmniejszyła się o ok. połowę w stosunku do edycji badania w pierwszym roku specjalizacji.

### *PRZYCZYNY NIEZREALIZOWANIA OBOWIĄZKU SPRAWOZDAWCZEGO*

Doświadczenie wskazuje, że głównymi przyczynami odmów złożenia sprawozdania są: trudności z wypełnieniem formularza spowodowane brakiem wiedzy rachunkowo-księgowej, niechęć sprawozdawców do przekazywania danych dotyczących osiągniętych przychodów oraz wynagrodzeń pracowników, koszty pobierane przez biura rachunkowe za sporządzenie sprawozdania, brak dostępu mikroprzedsiębiorstw do Internetu oraz brak umiejętności obsługi komputera.

Wśród jednostek, które najczęściej odmawiały wykonania obowiązku sprawozdawczego dominują przedsiębiorstwa zatrudniające do 5 osób oraz będące własnością osób fizycznych.

Drugim problemem jest brak kontaktu z jednostkami wynikający z braku możliwości ustalenia aktualnych danych adresowych. Specyfiką mikroprzedsiębiorstw są bowiem częste zmiany adresów i nie informowanie o tym urzędów statystycznych. W badaniu mikroprzedsiębiorstw biorą też udział jednostki prowadzące działalność sezonową, z reguły w okresie letnim, z którymi jest utrudniony kontakt w pozostałych miesiącach. W celu rozwiązania tej sytuacji podjęto współpracę z samorządem terytorialnym.

Podobnie jak w przypadku odmów odpowiedzi, analiza braku kontaktu wskazuje, że jednostki z którymi najczęściej nie udało się nawiązać kontaktu to podmioty zatrudniające do 5 osób oraz przedsiębiorstwa osób fizycznych.

### *MODYFIKACJA OPERATU I OCENA ROZPOZNANIA PRÓBY*

Obecnie przy budowie operatu do badania mikroprzedsiębiorstw wykorzystywane są informacje o stanie aktywności działalności jednostek pochodzące ze źródeł administracyjnych, takich jak ZUS oraz Ministerstwo Finansów.

Modyfikację operatu, polegającą na uwzględnieniu tylko jednostek odnotowanych przez źródła administracyjne, wprowadzono w badaniu za rok 2010, uzyskując zmniejszenie operatu z 2,9 mln do 2,0 mln jednostek. Rozwiązanie to przyjęto na podstawie podjętych prac pilotażowych w badaniu za rok 2009 mających na celu poprawę jakości operatu (który obejmował wtedy 3 mln jednostek). Zastosowany schemat losowania próby wykorzystywał informacje pochodzące ze źródeł administracyjnych w celu podziału operatu na dwie części: zbiór jednostek aktywnych (2 mln — występujących również w źródłach administracyjnych) oraz zbiór pozostałych jednostek (ok. 900 tys.) oznaczonych w BJS jako aktywne, lecz nie odnalezione w źródłach administracyjnych. Tą drugą grupę jednostek poddano analizie dla potwierdzenia zasady wykluczenia ich z obowiązku sprawozdawczego. Podstawę do dalszych działań stanowiła informacja, że wśród tych jednostek było zaledwie 7% takich, które zostały rozpoznane jako aktywne. Wprowadzona metoda ograniczenia operatu przyniosła dwojakie korzyści. Po pierwsze — pozwoliła na zmniejszenie pracochłonności i kosztów badania, po drugie — w znaczący sposób poprawiła jego efektywność i jakość wyników.

Istotne znaczenie dla wyników badania mikroprzedsiębiorstw — oprócz uzyskania wypełnionych formularzy od jak największej liczby działających jednostek — ma zidentyfikowanie rzeczywistego stanu aktywności wszystkich pozostałych podmiotów, które znalazły się w próbie. W przypadku gdy mikroprzedsiębiorstwo nie przekaże danych, ważne jest rozpoznanie, czy wynika to z odmowy uczestnictwa w badaniu przez jednostkę aktywną czy też wylosowane mikroprzedsiębiorstwo jest nieaktywne z uwagi na zawieszenie działalności lub nierozpoczęcie bądź jej zaprzestanie. Informacja ta jest wykorzystywana w estymacji wyników badania zgodnie z przyjętą metodologią. Wprowadzone ostatnio zmiany w metodach zbierania danych, jak również zastosowanie weryfikacji zbiorowości poprzez wykorzystanie źródeł administracyjnych wpłynęło na poprawę kompletności badania.

**TABL. 2. PODSTAWOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE REALIZACJI BADANIA  
MIKROPRZEDSIĘBIORSTW NA FORMULARZU SP-3**

| Wyszczególnienie                  | 2008   |       | 2009   |       | 2010   |       | 2011   |       |
|-----------------------------------|--------|-------|--------|-------|--------|-------|--------|-------|
|                                   | liczba | %     | liczba | %     | liczba | %     | liczba | %     |
| Próba .....                       | 110250 | 100,0 | 99463  | 100,0 | 109967 | 100,0 | 110000 | 100,0 |
| w tym:                            |        |       |        |       |        |       |        |       |
| jednostki aktywne .....           | 68460  | 62,1  | 75992  | 76,4  | 82747  | 75,2  | 82735  | 75,2  |
| złożyły sprawozdania .....        | 53148  | 48,2  | 65434  | 65,8  | 70430  | 64,0  | 69455  | 63,1  |
| odmówiły udziału w badaniu .....  | 15312  | 13,9  | 10558  | 10,6  | 12317  | 11,2  | 13280  | 12,1  |
| jednostki nieaktywne .....        | 31064  | 28,2  | 15746  | 15,8  | 17855  | 16,2  | 17090  | 15,5  |
| nie rozpoczęły działalności ..... | 4596   | 4,2   | 5429   | 5,5   | 4971   | 4,5   | 3589   | 3,3   |
| zawiesiły działalność .....       | 12520  | 11,4  | 7720   | 7,8   | 8285   | 7,5   | 7940   | 7,2   |
| zlikwidowane .....                | 13948  | 12,7  | 2597   | 2,6   | 3619   | 3,3   | 5561   | 5,1   |
| Brak kontaktu .....               | 8568   | 7,8   | 7338   | 7,4   | 8530   | 7,8   | 9152   | 8,3   |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W tabl. 2 pokazano porównanie stanu realizacji badania mikroprzedsiębiorstw za lata 2008—2011. Struktura przedstawionych danych wskazuje, że podjęte działania w celu poprawy kompletności badania wpłynęły również na lepszą identyfikację jednostek nieaktywnych. Wyniki badania otrzymane za 2011 r. wskazują, że jednostki aktywne stanowią 75,2% ujętych w próbie. Aktualizacja operatu poprzez wykorzystanie źródeł administracyjnych znacząco zmniejszyła liczbę jednostek, które okazały się w wyniku badania nieaktywne — z 28,2% za 2008 r. do 15,5% za 2011 r.

Kompletność badania mikroprzedsiębiorstw, w okresie po wprowadzeniu specjalizacji urzędów statystycznych i zastosowaniu nowych sposobów przekazywania danych oraz wykorzystaniu źródeł administracyjnych, zwiększyła się o 14,9 p.proc. w badaniu za rok 2011 w porównaniu do roku 2008. Jednocześnie wszystkie podejmowane rozwiązania skutkowały bardziej pozytywnym podejściem respondentów do wywiązywania się z obowiązku sprawozdawczego, kształtując nowy klimat rzeczowego dialogu między służbami statystyki i sprawozdawcami.

### *KIERUNKI ROZWOJU W BADANIU MIKROPRZEDSIĘBIORSTW*

Do podstawowych przesłanek towarzyszących realizacji, rozwojowi lub modyfikacji wszystkich badań statystycznych należy optymalizacja procesów związanych z uzyskiwaniem, gromadzeniem i przetwarzaniem danych, zaspokojenie potrzeb użytkowników oraz zmniejszanie obciążenia respondentów obowiązkami sprawozdawczymi. W tym kierunku zmierzają również prace metodologiczne związane z badaniem działalności mikroprzedsiębiorstw prowadzone przez Departament Przedsiębiorstw GUS, w których uczestniczy Urząd Statystyczny w Łodzi.

Mając to na uwadze w badaniu działalności mikroprzedsiębiorstw za rok 2013 wprowadzono zmiany na formularzu SP-3, jak np. uzupełnienie danych w zakresie zatrudnienia oraz informacji specjalistycznych (usługi transportowe). Trwają działania zmierzające do integracji formularza badania działalności mikroprzedsiębiorstw (SP-3) z formularzem panelowego badania nowo powstałych przedsiębiorstw (PL1, PL2). Rezultatem takiej integracji będzie pełniejszy obraz działalności gospodarczej powstających firm.

Biorąc pod uwagę rozwój badania statystycznego mikroprzedsiębiorstw rozważana jest możliwość bezpośredniego wykorzystywania danych administracyjnych, co przyczyni się do ograniczenia lub rezygnacji ze zbierania niektórych danych. Jednak istnieją ograniczenia w wykorzystywaniu danych administracyjnych. Po pierwsze, krajowe rejestry administracyjne nie zapewniają wszystkich informacji niezbędnych statystyce do oceny skali działalności prowadzonej przez mikroprzedsiębiorstwa i uzyskiwanych z niej wyników. Po drugie, termin dostępności danych administracyjnych, które przed bezpośrednim wykorzystaniem podlegają przekształceniu w zbiory gotowe do wykorzystania na potrzeby statystyki publicznej i umieszczeniu w Operacyjnej Bazie Mikrodanych.

W kolejnych latach rozważana będzie również możliwość rezygnacji ze zbierania danych od najmniejszych podmiotów poprzez wykorzystanie szacunków na podstawie informacji ze źródeł administracyjnych. Dotyczyć to może jednostek, które prowadzą uproszczoną ewidencję księgową, tzn. rozliczają się z urzędami skarbowymi na podstawie karty podatkowej lub prowadzą ewidencję księgową w formie ewidencji przychodów.

Przy wprowadzeniu zmian do badania mikroprzedsiębiorstw należy uwzględnić następujące zasady:

- zachowanie dobrych relacji między statystyką i respondentami,
- zaspokojenie potrzeb odbiorców na informacje o działalności tych mikroprzedsiębiorstw.

Działania te muszą mieć charakter optymalny, bowiem nie mogą wpłynąć na zwiększenie obowiązków sprawozdawczych podmiotów.

---

**mgr Aneta Staszek** — *Urząd Statystyczny w Łodzi*

## SUMMARY

*The article presents a method of data collection concerning micro-enterprises based on business study of enterprises employing up to 9 people. The author discusses the changes in methodology and organization of the surveys resulted from specialization of Polish statistical offices and the obligation to submit data electronically. This work led to the formulation of the factors affecting the completeness and quality of the results and an indicating one of the research directions — the use of administrative sources in order to reduce the reporting obligations of micro-enterprises.*

## РЕЗЮМЕ

*В статье было представлено получение данных из микропредприятий на основе обследования экономической деятельности предприятий с числом занятых до 9 человек. Автор характеризует изменения в методологии и организации статистических обследований, которые являются результатом специализации статистических управлений, а также обязанность передачи данных электронным способом. Эти работы позволили определить факторы влияющие на комплектность и высокое качество полученных результатов, а также указать на одно из направлений развития этих обследований — использование административных источников с целью понижения отчетных обязанностей микропредприятий.*